

**ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ
ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ**

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Β ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ

Κοινωνικό Συμβόλαιο και Διαφωτισμός

Το κοινωνικό συμβόλαιο είναι κληρονομιά της εποχής του Διαφωτισμού

Είναι το κυριότερο επιχείρημα για τη νομιμοποίηση της εγκαθίδρυσης των νεότερων δημοκρατικών πολιτευμάτων

Και η Αρχαία Αθήνα;

- Στην Αρχαία Αθήνα συναντούμε την έννοια της Δημοκρατίας
 - Σε θεωρητική προσέγγιση
 - Σε πρακτική αξιοποίηση
- Ωστόσο εκείνη την εποχή δεν υπήρχαν ακόμη οι προϋποθέσεις για να υπάρξουν ιδέες απαραίτητες για τη στήριξη των δημοκρατικών θεσμών όπως τους ξέρουμε σήμερα
- (π.χ. σήμερα μας είναι αδιανόητη η δουλεία, ή η απουσία δικαιώματος ψήφου των γυναικών, πράγματα που ήταν μάλλον δεδομένα στην Αρχαία Αθήνα)

Βασικές ιδέες και αρχές για τις σύγχρονες δημοκρατίες

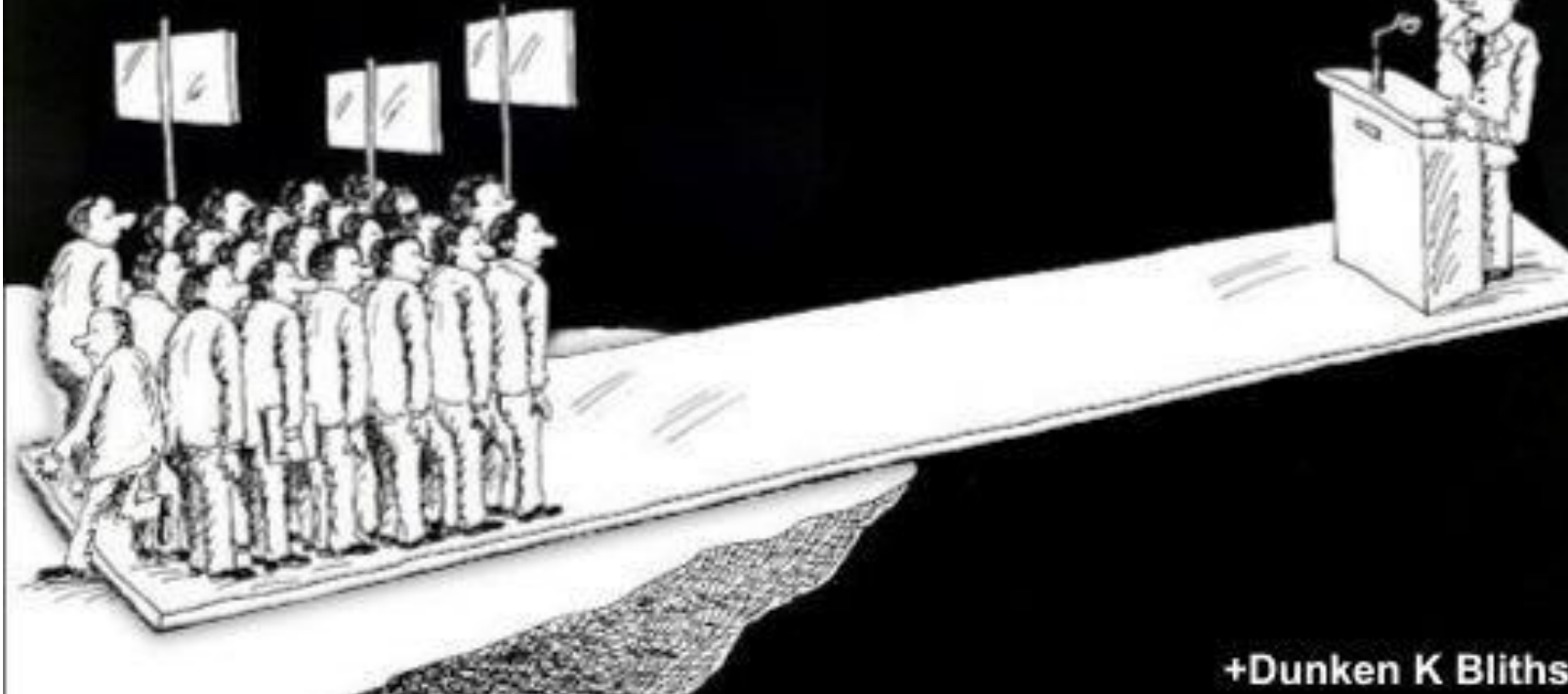
Λαϊκή κυριαρχία

Διάκριση των
εξουσιών

Ισοπολιτεία,
Ισονομία

Αντιπροσώπευση
αντί άμεσης
δημοκρατίας

**The people don't know
their true power...**

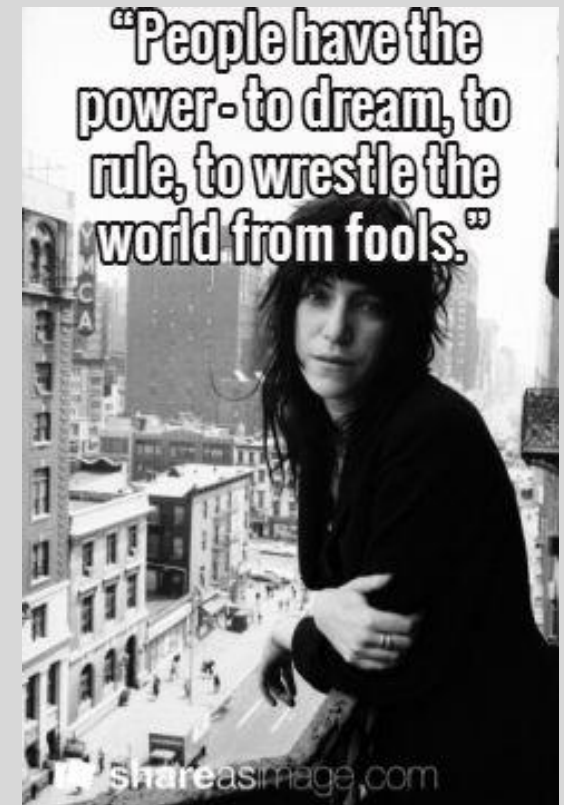
Λαϊκή κυριαρχία

Σύνταγμα της Ελλάδας, άρθρο 1

1. Το πολίτευμα της Ελλάδας είναι Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία.
2. Θεμέλιο του πολιτεύματος είναι η λαϊκή κυριαρχία.
3. Όλες οι εξουσίες πηγάζουν από το Λαό, υπάρχουν υπέρ αυτού και του Έθνους και ασκούνται όπως ορίζει το Σύνταγμα.

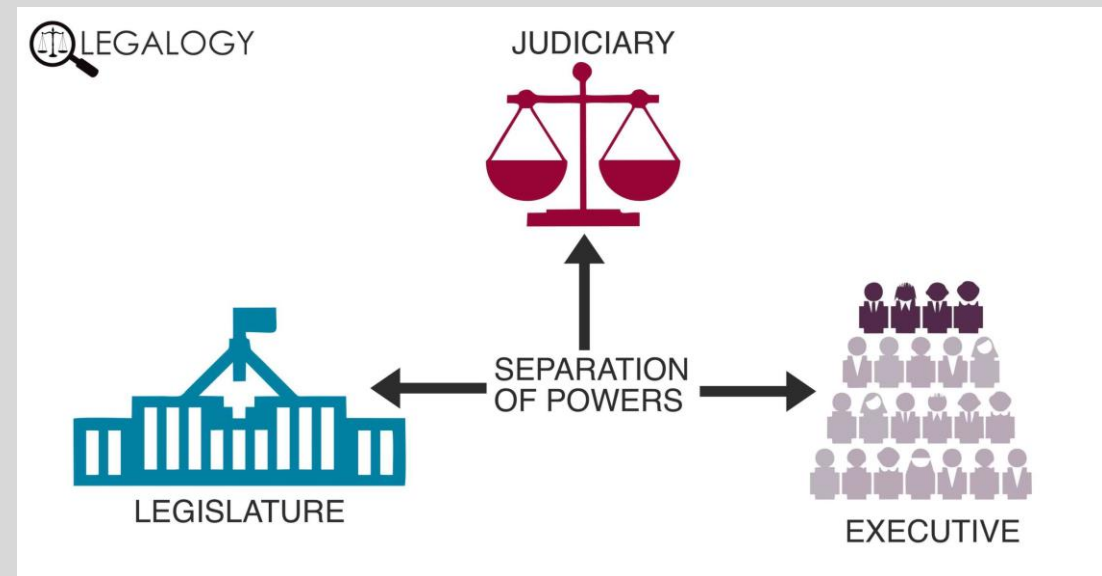
Λαϊκή κυριαρχία

- Έρχεται σε αντίθεση με την πολιτική δομή μοναρχικών και ολιγαρχικών καθεστώτων
- ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑΣ... αλλά όχι μόνο
- Ισότιμος σεβασμός των βασικών ατομικών δικαιωμάτων ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ (άρα και των μειοψηφιών)
- **Σύνταγμα της Ελλάδας, άρθρο 5**
- 1. Καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη.
- 2. Όλοι όσοι βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια απολαμβάνουν την απόλυτη προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας τους, χωρίς διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων. Εξαιρέσεις επιτρέπονται στις περιπτώσεις που προβλέπει το διεθνές δίκαιο.

Διάκριση των εξουσιών

- Για να εξασφαλιστούν τα δικαιώματα των πολιτών πρέπει να αποφεύγεται η συγκέντρωση των εξουσιών σε ένα άτομο ή μια ομάδα ατόμων
- Η δικαιοσύνη πρέπει να είναι ανεξάρτητη από τη νομοθετική και την εκτελεστική εξουσία
- Σύνταγμα της Ελλάδος, άρθρο 26
- **Άρθρο 26: (Διάκριση των εξουσιών)**
- 1. Η νομοθετική λειτουργία ασκείται από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.
- 2. Η εκτελεστική λειτουργία ασκείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την Κυβέρνηση.
- 3. Η δικαστική λειτουργία ασκείται από τα δικαστήρια· οι αποφάσεις τους εκτελούνται στο όνομα του Ελληνικού Λαού.

Ισοπολιτεία και ισονομία

Ισότιμη μεταχείριση όλων
των ανθρώπων ανεξάρτητα
από

Φυλή

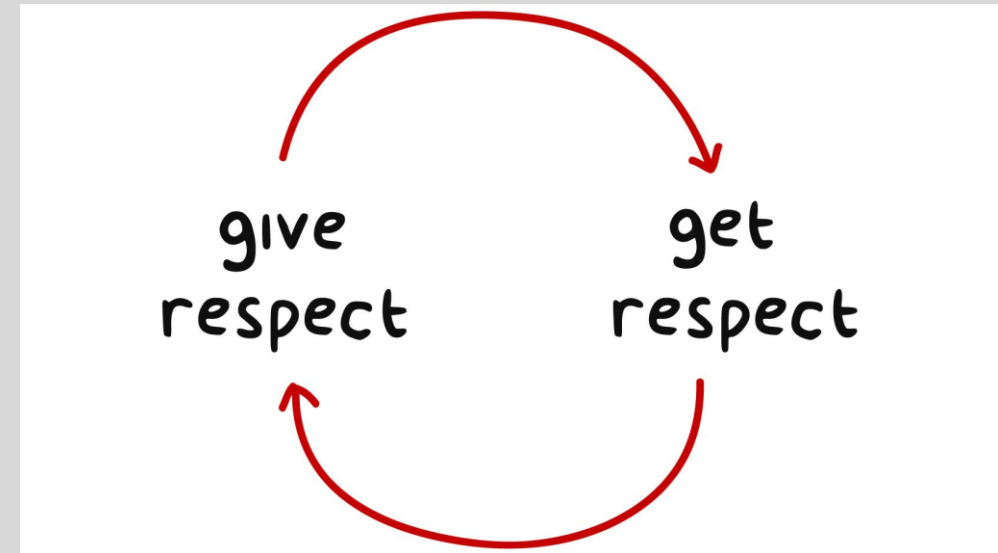
Φύλο

Κοινωνική τάξη

ΑΝΟΧΗ μιας μεγάλης
ποικιλίας απόψεων για το
πώς πρέπει να ζει κανείς.

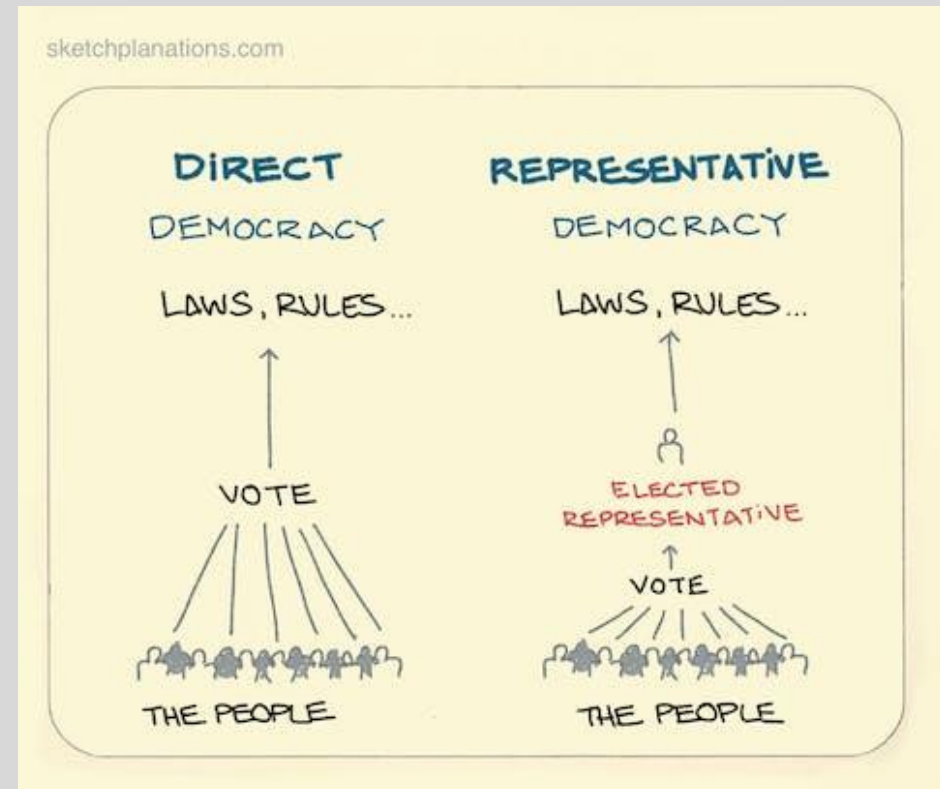
Πώς συμβιβάζονται οι πολλές διαφορετικές απόψεις;

- Σε μια κοινωνία ανοχής (ανεκτικότητας) οι άνθρωποι εκφράζουν πολλές και διαφορετικές απόψεις πάνω σε θεμελιώδη ζητήματα
- Αυτό δεν σημαίνει ότι κάποιες ομάδες μπορούν να επιβάλουν με τη βία τις απόψεις τους στους άλλους
- Όλοι πρέπει να σέβονται το Σύνταγμα, τους νόμους και τις βασικές αρχές μιας δημοκρατικής διακυβέρνησης
- Και οι ίδιοι μπορούν να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων, και να διαμορφώσουν πολιτικές μέσω του δικαιώματος του εκλέγειν και του δικαιώματος του εκλέγεσθαι

Άμεση και έμμεση δημοκρατία

- Στην Αρχαία Αθήνα η δημοκρατία ήταν **άμεση**: οι πολίτες μπορούσαν να ψηφίζουν απευθείας για τα νομοθετήματα και να λαμβάνουν αποφάσεις στην Εκκλησία του Δήμου
- Οι σύγχρονες δημοκρατίες είναι **ΕΜΜΕΣΕΣ** (ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΕΣ). Οι πολίτες με καθολική ψηφοφορία αναδεικνύουν τους αντιπροσώπους τους (Κοινοβούλια) στους οποίους δίνουν την «εντολή» να τους αντιπροσωπεύουν, και να υπερασπίζονται το δημόσιο συμφέρον.
- Και στις σύγχρονες δημοκρατίες υπάρχουν θεσμοί άμεσης δημοκρατίας
 - Δημοψηφίσματα, εθνικά ή τοπικά
 - Λαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία (οι πολίτες μπορούν να προτείνουν νόμο στη Βουλή με τη συλλογή υπογραφών)

Η φιλελεύθερη (αντιπροσωπευτική) δημοκρατία της σύγχρονης εποχής

- Οι εκλεγμένοι άρχοντες δεσμεύονται
- Από την εντολή που έλαβαν από τους ψηφοφόρους τους
- Από το Σύνταγμα και τους νόμους

Πρέπει να σέβονται τον χάρτη δικαιωμάτων που είναι ενσωματωμένος στο Σύνταγμα μιας χώρας

Ακόμα κι αν έχουν την έγκριση της πλειοψηφίας των πολιτών μιας χώρας δεν μπορούν να ξεπεράσουν τα όρια που βάζει το Σύνταγμα (π.χ. να εξορίσουν ή να εκτελέσουν έναν πολιτικό αντίπαλο, πράγμα που το Σύνταγμα απαγορεύει)

Το Σύνταγμα θέτει το πλαίσιο

- Το Σύνταγμα, καταστατικός χάρτης κάθε χώρας
- ΟΡΙΟΘΕΤΕΙ τις εξουσίες των οργάνων του κράτους
- ΠΕΡΙΦΡΟΥΡΕΙ τα δικαιώματα των πολιτών

Κριτική

- Η φιλελεύθερη αντιπροσωπευτική δημοκρατία
 - Έχει δεχθεί κριτική για τα ελαττώματά της
 - Έχει γίνει αντικείμενο αμφισβήτησης από θεωρητικούς άλλων ιδεολογιών

Υπάρχουν και σήμερα εναλλακτικά μοντέλα διακυβέρνησης.

Coming Up Next...

